

FORORD

Når man står ansigt til ansigt med Ida Sønder Thorhauges store, farverige malerier, får man en nøgle ind til en anden verden. En dynamisk og transitorisk verden, hvor figurernes ømhed, råstyrke og udbrydertrange antyder en ny eksistentialisme anno 2021 – hvor skrøbeligheden og kærligheden, sorgens og omsorgens væsen er i fokus. Det er et vidunderligt fabulerende univers. Figurerne flydende identiteter insisterer på en oplyst plads i verden, men bagved det symboltunge billedsprog kan også en grundlæggende gentænkning komme til syne. Blikket på de androgyn kroppe lader til at tilhøre kroppene selv. Hestene er underfundige væsener, snarere end de er kampdyr.

Det figurative maleris formmæssige mytologier punkteres hos Ida Sønder Thorhauge, fordi de anvendes med vidtåbne øjne. At være kvindelig maler er en kamp mod en kunsthistorie, som altid allerede er domineret af mænd, men Thorhauge går ufortrødent ind i denne historie, maler sig op imod den, og gør den til sin egen. Hun skaber store oliemalerier med arkaiske motivverdener og tilbagevobrer på den måde en repræsentation, der sjældent spiret feministisk tænkning. Når klischeer som smykker, kan de få nye liv.

fra en
bærer

Som én af O-Overgadens nye satsninger er denne publikation en af de første i en monografisk serie, der udkommer i relation til husets soloudstillinger fra 2021 og frem. I sin essens fokuserer serien på nye stemmer på den danske kunstscene og på at løfte disse ind i en bredere samtale og et større følgeskab. Publikationen udkommer både i bogform, hvor coveret består af en udfoldelig plakat, og i en online version, der kan downloades gratis i PDF-format og indeholder en ekstra sektion af dokumentationsbilleder fra udstillingen. Således er ambitionen, at publikationens indhold – som både er det kunstneriske udtryk og den udvidede samtale omkring dette – kan nå så mange som muligt.

Denne publikationsrække er muliggjort grundet generøs støtte fra Augustinus Fonden, som skal have en hjertelig tak. Publikationen er redigeret af Overgadens redaktør Nanna Friis, der med sikker hånd har eksekveret det kreative og redaktionelle overblik i tæt samarbejde med vores grafiske designere fra fanfare; Freja Kir og Miquel Hervás Gómez. En særlig tak skal lyde til Nazila Kivi for hendes bidragende essay, der kigger på Ida Sønder Thorhauges billeddverden ud fra betragtninger om pattedyr, mødre og skabningers tilblivelse, og til Nanna Friis for den uddybende samtale med Ida. Som altid, også en stor og varm tak til hele teamet på Overgaden. Sidst, men i virkeligheden allerførst, en inderlig tak til Ida Sønder Thorhauge for det inspirerende samarbejde, de mange gode samtaler og en - i bogstaveligste forstand - drøm af en udstilling.

Aukje Lepoutre Ravn,
interim leder, (O-O)VERGADEN

NIGHT VISION

Samtale mellem
Ida Sønder Thorhauge & Nanna Friis

(Nanna Friis)

Der er så mange blomster og sommerfugle i dine billeder, så meget langt hår og en mørke eller mindre subtil fornemmelse af omsorg mellem menneskefigurerne. Ingen af disse ting bærer objektivt set på en entydig femininitet, men alligevel lader der til at være nogle forbindelser mellem dine motiver, maleriernes rød- og lilla-hed, den umiddelbart blide atmosfære i scenarierne og det såkaldt feminine. Men det er også 2021, koblingen mellem blomster og kvindelighed er i bedste fald skamfuld, i værste fald skadelig for en mere omfattende rekalibrering af relationen mellem køn og kunst, køn og verden. Hvordan forholder du dig selv til dette muligvis feminine? Ser du overhovedet et (eller flere) køn være på spil i dit udtryk? Jeg tænker på, om der kan være en aktiv modstand mod det binære i at male et sprog frem, der på en måde dyrker nogle ret binære klicheer?

(Ida Sønder Thorhauge)

Mine malerier handler om billeder, fantasier og opfundne fortællinger. Sommerfugle, blomster, langt hår og omsorg er elementer, som samfundet i lang tid har forbundet med femininitet. Men det er også universelle ting, der tilhører os alle, og de normative kategorier er heldigvis i højere og højere grad i opløsning. Køn er et spektrum, og vores verden har desperat brug for mere omsorg. Jeg tror på en måde, det giver mening at skru vildt op og ned for begreberne "femininitet" og "maskulinitet" for at kunne udviske grænserne mellem de to yderligheder. Efter min egen opfattelse er værkerne placeret i et nuanceret felt, for selvom figurerne umiddelbart ligner kvinder, er deres kroppe komplekse: de er på én gang kraftige, med deres store lår og baller, og spinkle med deres synlige ribben og kravben. De er stærke med brede skuldre, og deres overkroppe vibrerer i flere af værkerne mellem at fremstå som bløde, runde former eller flade, muskuløse brystkasser. Det er klart, at når jeg reproducerer klichéfyldte motiver og billeder, reproducerer jeg også nogle problematikker. Men samtidig foreslår den situation noget nyt. For eksempel at jeg som ung,

kvindelig maler kan besæftige mig med malerier, der fortæller om følelser som ensomhed, angst og desperation, om søgen efter identitet og omsorg. Om at være fanget i en krop. At de brede skuldre, som foreslår en styrke, kan være med til at forstærke følelsen af angst eller chok hvilket f.eks. kan ses i værket *A Storm is Brewing*. Jeg tror, at ideerne om femininitet og maskulinitet er kulturelle konstruktioner, og i bund og grund ville jeg ønske, at de blev ophævet, så køn ikke længere eksisterede.

(NF)

Det er dejligt at forestille sig omsorgssproget som fuldkommen uafhængigt af køn, det er noget, jeg tror på, men det er som om, det ikke er noget, virkeligheden helt tror på endnu. Jeg tænker maleriet, både metoden og formen, som et ret aktivt valg om at fjerne sig fra netop virkeligheden. Det er måske i denne ultimative kunstighed - eller imitation om man vil - at noget meget virkelig kan afsløre sig. At bedrøvelsen og styrken, måske en skrøbelig kærlighed, kan leve i den samme ikke-kønnede menneskekrop, det er jo for eksempel ekstremt virkelig og sandt. Jeg sidder mellem dine malerier og skriver det her, her er stille, fordi der ikke er nogen mennesker i rummet, men det er som om, en stilhed også kommer inde fra billederne. At stilhed på en slags defaultmåde findes i det, der er blålært og dunkelt og skovmættet. Ikke som en passivitet eller selvudslettelse, men som noget stærkt, noget selvsikkert måske. Et stilheden et redskab, kommer den fra et sted mellem det intuitive og det tilfældige - eller er den måske noget underordnet, jeg har set mig blind på? I roen som stemning ligger der også noget latent stærkt, synes jeg.

(IST)

Det tror jeg også på. Og jeg er helt enig i, at der er lang vej endnu. Jeg elsker at arbejde med maleriet, fordi jeg kan bruge det til at male genkendelige fortællinger frem og samtidig tilføre nogle væsentlige forskydninger. Når vi kigger på billederne, forstår vi figurerne som nogen, der repræsenterer mennesker, men de eksisterer under andre vilkår, og på den måde foreslår billederne nye virkeligheder, hvor eksempelvis omsorgssproget er universelt. Det har på mange måder været en meget stille og ensom proces at male billederne, og jeg føler en stor omsorg for de figurer, jeg maler frem. På den måde er der ikke langt fra den ene til den anden verden. Jeg bruger stilheden og dens larm som et redskab. Som beskuer møder man en intensitet i det her stille rum i udstillingen. Malerierne har, som du kom lidt ind på i starten af vores samtale, nogle klichéfyldte motiver og symboler. Larmen fra de symboler bliver måske mulig at genforhandle i kraft af, at rummet er stille og giver plads til symbolernes historie. På den måde ser vi først noget genkendeligt, men har så roen til at få øje på den kompleksitet, der er indlejret i det genkendte. Eller man kan sige, at i modsætningen mellem stilhed og intensitet ophæves de gængse symbolers værdi eller historie, og der åbnes derved for en eventuel genforhandling. Helt konkret kan det komme

Billeder: Kunstrerens egne, Anders Sune Berg

Trykt i 250 eksemplarer

Oversættelse: Charlotte Lund, Nanna Friis

Korrektur: Nanna Friis

Redaktør: Nanna Friis
Tekst: Nazila Kivi, Ida Sønder Thorhauge, Nanna Friis,
Aukje Lepoutre Ravn

til udtryk ved, at jeg i flere af værkerne opskalerer og dramatiserer en stille situation, og at der i de flade figurer, som ofte er placeret i de her udefinerede, abstrakte rumsligheder, findes meget usagt. Her kan jeg for eksempel nævne værket *Sun and Moon* eller *Trotting Towards an Unknown Future*.

Jeg har med nogle af malerierne været interesseret i, hvor lidt jeg kan nøjes med at fortælle. For eksempel fjernede jeg i maleprocessen nogle træer fra baggrunden af et af malerierne, fordi figurens hår blæser i vinden, og det på den måde allerede er slætt fast, at der er tale om et udendørs scenarie. I stilheden kan man få øje på det usagte, noget man kan standse ved, undre eller glæde sig over, drømme om, hæve sig ved. Måske finder man i stilheden med figurerne en følelse af et nærvær eller noget, der eksisterer meget stærkt.

(NF)

Sammenhængen mellem en nærværende og en stille tilstedeværelse inde i et billede, den virker på mange måder indlysende. At der kan findes nogle andre, måske mindre bogstavelige, måske mere følsomme dramaer i et motiv og en verden, der ikke er eksplisit dramatisk. Omvendt opfatter jeg ikke dine malerier som udramatiske, deres mystik er måske bare mere konturløs eller spøgelsesagtig, fordi måneaftener og udgrundelige ansigtsudtryk, altid kan være deres egne gæder. Jeg synes, det sker igen og igen i mødet med dine malerier, at jeg mister overblikket over deres situationer og figurer. At et overblik erstattes med en hengivenhed over for værkernes slørede virkeligheder. Sådan en følelse som nok minder lidt om den slags flimren, der findes i drømmes logikker - særligt når man forsøger at genkalde dem i vågen tilstand. Måske er det opløste og det usagte to sider af samme sag.

Måske de to stemninger netop bidrager til at dine umiddelbart genkendelige væsener i deres umiddelbart genkendelige omgivelser, kan tilbyde alternativer til, hvad en virkelighed faktisk kan være. Din egen ensomhed i arbejdet med værkerne er også interessant i den sammenhæng. På mange måder ser jeg ensomhed og omsorg som modsætninger eller i hvert fald et umage par. Kunne man forestille sig, at den ensomme har svært ved at drage omsorg? At andres omsorg har svært ved at trænge igennem til den ensomme? Samtidig giver det god mening, at begge humører - sammen med alle mulige andre - findes side om side i dine malerier. Er ensomheden noget du stræber efter i dit arbejde, en slags forudsætning for din egen fordybelse og figurernes nærvær? Eller er den snarere en konsekvens af arbejdets langsommelighed, som du ikke nødvendigvis selv har kontrol over?

(IST)

Man kan måske sige, at der ligger en omsorg i at give plads til at vise ensomhed? Der er helt sikret en ensomhed i maleprocessen, som opstår, dels fordi jeg har brug for fordybelse, ro og koncentration for at komme ind i maleriet, dels fordi processerne kan være

lange, og valgene omkring, hvor malerierne skal bevæge sig hen, føles som store beslutninger. I

eftertænksamheden og langsommeligheden oplever jeg dog, at der også ligger en selvomsorg, særligt i en tid hvor vi konstant er på. Men ensomheden er ikke noget jeg direkte stræber efter, og det er heller ikke den eneste sindstilstand, der rammer mig, når jeg maler.

Der sker for eksempel også et møde, når figurerne dukker op på lærredet. Det møde kan være trygt, fordi det er genkendeligt eller overraskende, måske endda sjovt, fordi det gør noget nyt og anderledes, der opstår en ny mulighed. Og der er mange andre følelser, som kan dukke op, mens jeg maler: glæde, ro, begejstring, frustration.

Jeg deler også mine processer med nogle nærtstående billedkunstnere, så på

den måde føles arbejdsrummet som et rum, hvor der for det meste er grobund for dybe samtaler og udveksling. Samtidig er der nok noget utrøsteligt og sorgfuldt til stede i billederne, som jeg tror ligger i, at de konfronterer os med eksistentielle spørgsmål. Figurerne transformationer og livscyklusser peger tilbage på os selv. Som udstillingstitlen *Between Eternity and Time* også antyder: fortællingerne rummer en erkendelse af, at tiden går og samtidig kan virke uendelig.

DET TABU AT SKABE

Om pattedyr, mødre og andre besværlige skabningers tilblivelse
Nazila Kivi

Engang overhørte jeg to mænd tale om en kvindelig politiker fra den dengang yderste venstrefløj, og hvordan de mente, at hun havde ødelagt det for sig selv ved at skrive om at have fået børn i et indlæg i avisen. Ifølge dem havde hun nu mistet sin coolness. Nu ville hun komme til at tilhøre en helt anden gruppe, og hendes målgruppe ville blive en anden.

Med tanke på at alle mennesker her i verden faktisk er født, og indtil videre stadig fødes, ud af et andet menneske, er det påfaldende, hvor tabubelagt det er at føde, at skabe og nære et lille væsen, der kommer til verden helt nogen, hjælpeløs og skrigende efter kærlighed og varme. Og mens der findes stadig mere skrift om det at skabe og om moderskab i særdeleshed, kan man som nybagt mor undre sig over, hvor lidt det fylder i det offentlige liv. Taget i betragtning at alle mennesker selv kommer fra den proces: Skabelsen, fødslen og næringen. Er disse processer, trods deres almenhed, monstrøse i deres specifikke kønnethed? Er det monstrøst at føde, at skabe, at nære? Monstrøst at yde omsorg? Måske. Måske har det noget at gøre med det, jeg altid har spurgt om, når jeg har arbejdet med feministisk tænkning, længe før moderskab hørte til blandt mine egne erfaringer: Er kvinder mennesker eller monstre? Hører kvinder til i den orden, der omfatter det at være menneske?

Jeg vil give et bud på svar, men først vil jeg sige noget om ordet 'kvinde'. Jeg vil her blive ved med at bruge ordet 'kvinde', forstået som den sociale, økonomiske og politiske rolle, som mennesker med specifikke kropstræk og fænotype er blevet pålagt gennem tiden. At ikke alle 'kvinder' gennem tiden har delt de samme kropslige træk, og at flere mænd med 'maskuline', men ikke-maskuline-nok kropslige træk eller adfærdsmønstre er blevet underlagt samme afstraffelsesmetoder som kvinder. Eksempelvis siger hekseprocesserne i Tyskland, hvor 'feminine' mænd skulle undergå de samme renselsesprocesser som kvinder og hekseanklagede, noget om det politiske i det feminine. Og at gå væk fra at bruge ordet 'kvinde' fratager én muligheden for at pege på det specifikt politisk-socialt kønnede aspekt af patriarkalsk undertrykkelse. Vejen til såkaldt "gender abolition", hvor køn ikke længere skal have så stærk og altomfattende politisk betydning for individets livsmuligheder, kan derfor godt være brolagt med ordet 'kvinde', uden at gøre det til et biologisk faktum eller afpolitisere kønnede kampe. På samme måde som man kan bruge ordet 'race' i dets politisk-sociale betydning i kampen mod racisme.

PATTEDYR OG KVINDER

Som feministisk kulturarbejder ved man godt, at graviditet, fødsler, aborter og tiden efter disse store livsbegivenheder er omfattet af tabuer, men jeg skulle alligevel opleve moderskab på egen krop, før det gik op for mig, i hvor høj grad også amning er et stort tabu. Jeg ved ikke, om det er en direkte følge af tabuet, men det underer mig, hvor selvmodsigende alt ved amning set fra det offentliges perspektiv. Amning rimer nærmest på udskamning, og det er det indtryk, man får, når man begynder at få alt omkring amning tæt ind på livet. WHO anbefaler amning af babyer og børn op til to år. Sundhedsstyrelsen anbefaler det op til et år og gerne fuldamning i de første 6 måneder. Og arbejder man med lavindkomstlande og reproduktiv sundhed, bliver det ofte sagt at amning skal fremmes, da mange tilsyneladende er gået væk fra det. Uden at man samtidigt får at vide, hvilken massiv rolle Nestlé og deres modernmælkserstatningsproducenter spillede for ødelæggelsen af amning op gennem 1970'erne og 80'erne. Tilbage i Danmark hvor jeg selv fødte i år, undrede det mig på den ene side, at der findes disse anbefalinger om amning, mens der på den anden side ikke er noget struktureret hjælpe- eller igangsætningsprogram for førstegangsmødre, som ønsker (og er i stand til) at amme. Jeg tabte så meget blod ved fødslen, at jeg blev nødt til at få en blodtransfusion, og derfor tog det noget længere tid for mælken at løbe til, end det ellers ville have gjort. Og i den tid fik jeg i stedet for opmuntring blot at vide, at jeg kunne 'give flaske'. Bare opgive. Samtidigt kender jeg til mange nye forældre, der føler et pres for at amme, når de ikke ønsker eller kan det. For mig lykkedes det kun, fordi jeg insisterede og nærmest måtte opsøge heksedoktorer og spise særligt mælefremmende planter og blive ved og ved med at insistere. Og fordi min baby nægtede flaske eller noget,

Udstillingen er støttet af Statens Kunstmuseum, Beckett-Fonden, og Statens Værksteder for Kunst (SVFK)

Udstillingen er produceret af: (O-O)VERGADEN

Grafisk design: fanfare

Typografi: Glossy Magazine, Bold Decisions
Printet hos: Raddraier, Amsterdam

lignede, og ifølge en ældre sygeplejerske, som vi var heldige at møde på hospitalet, kun ville have kvalitet i form af sin mors mælk. Da det lykkedes, og jeg stadig måtte arbejde engang i mellem under barslen, blev min amning utilsigtet til et feministisk manifest, fordi jeg gav et par foredrag online, og baby måtte spise, når baby var sulten, det vil sige undervejs. Og når man får en baby midt i en pandemi, hvor alle steder har lukket, og man ikke kan tage en pause udenfor for at drikke kaffe og amme i fred, blev hele byen min ammestue, alle parker, gader, alle byens bænke. Så vidt jeg ved, har man ret til at amme i det offentlige rum, og jeg har heller aldrig hørt noget fra nogen, men det har undret mig, at hver gang jeg har talt med nogen om det at amme – og det har jeg gjort meget, for det fylde alt, da det ikke kom i gang med det samme – har stort set alle, der har oplevet forældreskab, erfaringer med vanskelligheder forbundet med amning. Hvor meget arbejde det kræver, hvor stor målrettethed, hvor meget insisterer... Og alligevel bliver der aldrig talt højt om det. Der er noget skamfuldt over at sidde i en by midt i civilisationen og ty til noget så dyrisk – så fjernt fra overbookede kalendere, gæret nitrogenkaffe og hvad man ellers forventes at forbruge, hver gang man forlader sit hjem – som at amme. I et ammenetværk jeg kender til, er der ofte ammende, der klager over, at de bliver kritiseret, hvis de ammer mere end de sædvanlige seks måneder. Det er, som om amning ikke passer ind i civilisationen.

At amning og det moderne liv på mange måder nærmest er gensidigt udelukkende, at det kun lykkes for de fleste på trods, skriver sig ind i flere historiske forhold i patriarkatet. Ligesom omsorg ikke er foreneligt med kapitalisme – enten er det usynliggjort og ulønnet arbejde, eller også bliver der sat den slags pris på det, der kun gavner de få velhærgede og ikke de, der har behov for omsorgen. Amning, ligesom omsorg, næring og al anden reproduktion i det hele taget, er kønnet og indgår dermed i det patriarkalske hierarki, det vil sige en rangorden, der værdsætter det mandlige, det produktive og profitable, mens den udbytter reproduktivt arbejde, og tager den for givet. Ser man på forskning indenfor kritisk kønsteori, kan man tydeligere få øje på, hvor mange forbindelser der er mellem amning, patriarkat og kvinden som monster eller ikke-helt-menneskelig. Professor i videnskabshistorie Linda Schiebinger skriver i essayet 'Why Mammals Are Called Mammals' om, hvorfor pattedyr overhovedet hedder sådan: "mammalia" = af brystet. Hvorfor er det videnskabelige navn for vores underart associeret med brystet og det at amme, når nu det kun er halvdelen af arten, der kan amme, og det i en meget kort periode i livet – hvis overhovedet? Hvorfor hedder vi for eksempel ikke "pilosa", de behårede, eller "aurecaviga", de med hule ører eller de med fire hjertekamre, som også er nogle karakteristika, der før har været eller er foreslået benyttet til at beskrive os?

For at finde en forklaring begynder Schiebinger med, hvad hun kalder brysts kulturhistorie. Længe før oplysningsstidens videnskabsmænd og fader til moderne biologisk taksonomi Carl von Linné (såvel som en af fædrene til biologisk racisme, ville nogen sige) interesserede sig for bryster og amning, havde brystet allerede en betydelig plads i visuelle fremstillinger af henholdsvis dyd og synd. Fra heksenes afslange og spidse bryster, der signalerede kødelig lust og fordærv, til de græske gudindes halvkugleformede bryster, der signalerede guddommelig skønhed og jomfruelighed. Carl von Linné introducerede begrebet "mammalia", og var også interesseret i det, jeg mener, man kan kalde brystarbejde eller ammearbejde. I middelalderen var det udbredt blandt overklassens kvinder at bruge en amme: ofte fattige kvinder, der måtte forsømme egne børn for at amme overklassens babyer som en del af deres arbejde. Efter kolonitiden var det ofte den frugtbare slavegjorte kvindes lod at overtage dette (ulønnede og påtvungne) omsorgsarbejde. Carl von Linné og hans samtidige i det attende århundrede var interesseret i ammearbejde på den måde, at de gik ind for afskaffelse af ammer, og arbejdede for at få overklassens kvinder til at amme egne børn. Ideen om at mælken bar på egenskaber, der blev givet videre fra den ammende til barnet, medførte også, at arbejderkvinder nu ansås som mindre egnede til at amme adelens og overklassens børn, og understregede, at ammearbejde altid har været underlagt både køn- og klasselogikker. Ifølge Schiebinger havde oplysningsstidens videnskabsmænd grafiske skitser over brysters form afhængig af race, i tråd med tegninger af hovedform knyttet til race og intelligens: en slags brysts frenologi. For eksempel var små, runde bryster, 'europæiske' bryster, de mest æstetiske i disse biologers øjne, mens lange snabelskoformede bryster, der ansås som tilhørende 'den afrikanske kvinde', var repræsenteret som de mindst pæne.

Hvad der gør von Linnés optagethed af bryster interessant, er koblingen til hans tids bryst- eller ammepolitik. På den ene side var von Linné som fader til mange børn selv fortaler for amning, at kvinder skulle amme egne børn, hvilket overfladisk set kan opfattes som en anerkendelse af ammearbejdet. På den anden side hørte hans benævnelse af pattedyr som "mammalia" til den opfattelse, at det var 'ammearbejdet', som gav mennesket et fællesskab med dyrne, mens mandens rationalitet og logik adskilte ham fra dem. 1700-tallets borgerskab var optaget af at understrege kvindens dyd som moder og opfostrer af børn, og Linnés fortalerskab for amning skal ses i dette lys. For mens han på den ene side anså amning som et karakteristikum for menneskets slægtskab med dyrne, betegnede han også mennesket som 'homo sapiens', den vidende mand, for at adskille mennesket fra dyrne.

OMSORG OG HELING GENNEM OMFAVNELSE AF DET MONSTRØSE

Jeg indledte med at spørge om kvinder er monstre. Hvis svaret er ja, er det fordi, det monstrøse ved kvinder er, at de eller vi er skrevet ud af det at være menneske. Og videnskaben om mennesket, om naturen og om køn, har været en del af den bedrift at skrive, ikke blot kvinder, men racejorte, koloniserede og mange andre ud af begrebet menneskelighed. Se blot på videnskabelige klassificeringer af mennesker baseret på race, køn og geografisk placering. Eller påstande om at nogle folkeslag er mere tilbagestående, nærmest tættere på dyrene, fordi de lever på andre måder end moderniteten foreskriver. På samme måde gør moderskab og omsorgsarbejde som amning kvinder til monstre. Til noget dyrisk. Og omsorgsarbejde ekskluderes fra det politiske fællesskab. Det er (det potentielle) moderskab, der adskiller kvinder fra menneskeheden, det er omsorgen, der ekskluderer kvinden som politisk begreb fra at være en del af samfundet. Omsorg passer ikke ind i civilisationen.

Men hvad så hvis vi tager udgangspunkt i, at vi ikke nødvendigvis ønsker at omgøre denne umenneskeliggørelse af kvinder? Hvad hvis vi ikke ønsker at racejorte, koloniserede og andre, der ikke er blevet tildelt menneskelige egenskaber og rettigheder, skal passe ind i civilisationen, som vi kender den? Hvad nu hvis vi, i stedet for at ville assimilere kvinder og andre monstergjorte, favner umenneskeliggørelsen, det dyriske, det ikke-civiliserede og det monstrøse? Hvad hvis vi udvider omsorg som begreb og politisk handling? Og hvad sker der, hvis vi indser, at det ikke-menneskelige, det mere-end-menneskelige er vejen ud af patriarchalske videnssystemer, der sætter mennesket (dvs. manden) i centrum og på toppen af al eksistens? Donna Haraways teori om "companion species", oversat til "forbundne arter" af forfatter Merete Pryds Helle, skræller det unikke af mennesket som herre, og bringer os tilbage til fællesskab og sameksistens med ikke-menneskelige arter. Det udgangspunkt kan vise os vej til ikke at afvise bagvaskelsen som ikke-mennesker, men at favne den og tage ejerskab over det at være forbundne arter til os selv og til hinanden. Sammen med både ikke-menneskelige dyr og umenneskeliggjorte mennesker. Lad os være dyr sammen. Lad os være heste, hunde, bakterier, cyborgs, protesterende væsener, der er halvt det ene og halvt det andet eller ingen af delene.

I Ida Sønder Thorhauges billeder ser jeg en omfavnelse af en af menneskets ældste "companion species", ikke Donna Haraways hund, men hesten. Hesten har i klassisk forstand signaleret virilitet, bevægelse, styrke og været redskabsgjort i tidlig krigsførelse. Hos Thorhauge ses en anden slags hest. Hendes heste kigger tilbage på tilskueren og er skælmske, uskyldige, nærmest feminine i deres queerede positioner i forhold til køn: For hvem rider egentlig på hvem, er det kvinden eller hesten, der er i centrum? Og anes der en lille dusk af kønsbehåring, uden at afsløre noget køn, hos den røde hest? I Ida

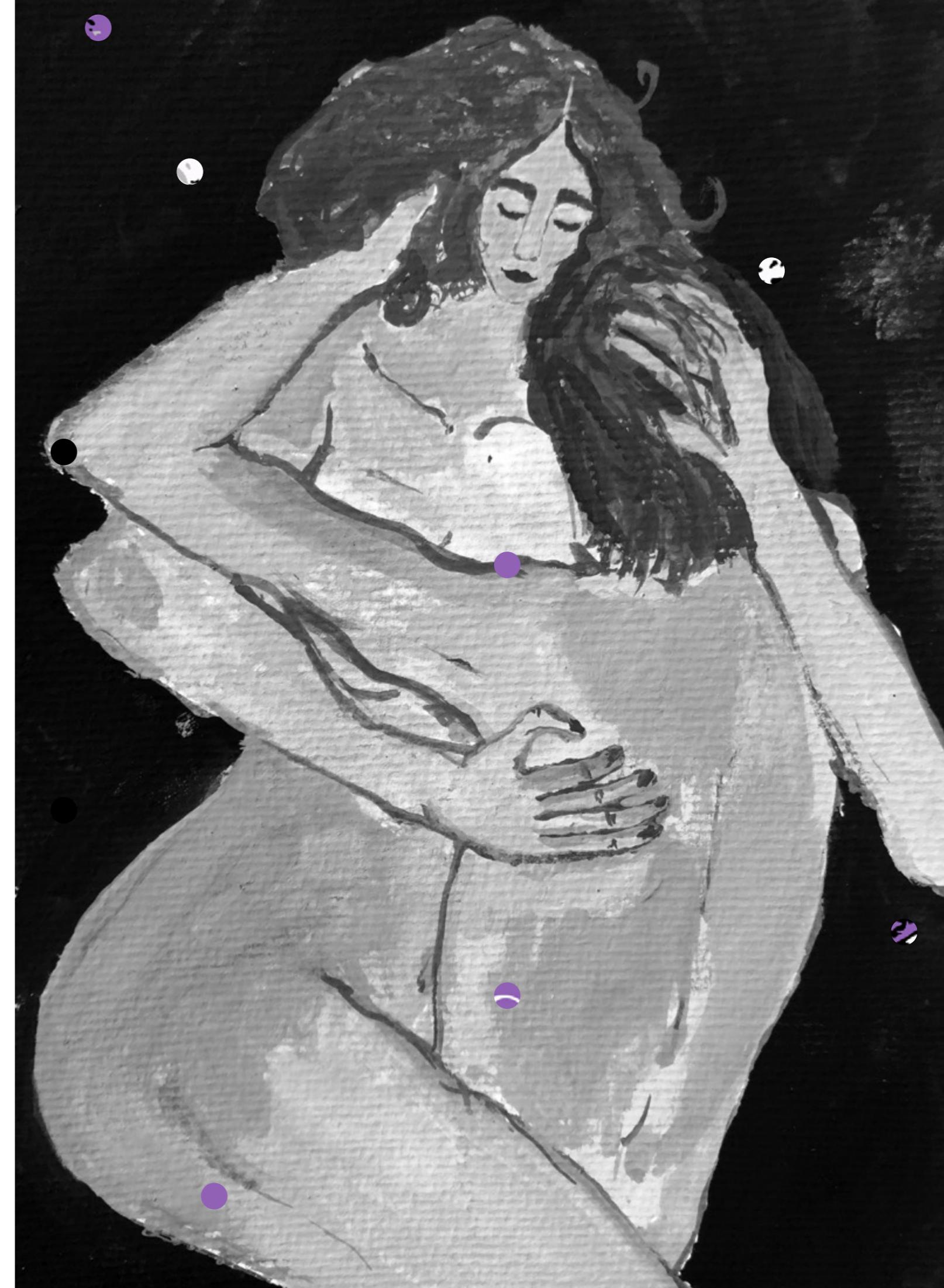
Sønder Thorhauges arbejde er heste og mennesker i slægtskab på kryds og tværs på nye måder, hvor både mellem-artselig og inter-generationel omsorg er i fokus centralt i billederne, men også som antydninger af en sted- og tidløshed. Som værket *Always Here*, hvor kronologisk, lineær tid går i stå, slår ring om sig selv og skifter til en cirkulær forståelse af tid, der går igen i *Living Is Dying*, hvor den portrættede har skiftet kønsudtryk, hårfarve og alder, for hver gang jeg har set værket.

Om det sker gennem kunst, aktivisme eller praktisk liv, så er en radikal omfavnelse af monstrøset, omsorg og mellemartslige forbindelser en af vejene til at bryde med destruktive og hierarkiske vaner. Det er ved at favne det dyriske, at vi frigør os fra at være mennesker i centrum. Et centrum der alligevel udelukker de fleste mennesker fra den globale majoritet. Ved at insistere på det besværlige, på at favne det posthumane, at blive ved besværet, kan vi lære at sprænge de på en gang ældgamle og moderne hierarkier, der rangordner forskelle i stedet for at respektere dem. Lad os blive ved besværet, lad os forblive monstre og lad os sprænge hierarkierne for, hvem og hvad der må omfattes af samhørighed og ubetinget omsorg. Fra Aristoteles' *Scala Naturae* til Carl von Linnés *Systema Naturae*, i tusinde nye stykker hver og én.

Christian Brems, Team (O-O)VERGADEN,
Statens Værksteder for Kunst

Christina Wilson, Emil Busch Madsen,
Emilie Carlsen, Nikolai Østergaard,

Ida Sønder Thohauge vil ståligt tale: Anna Skov Hassing,
Julie Stavås, Anette Abrahamsson, Hannah Heilmann,

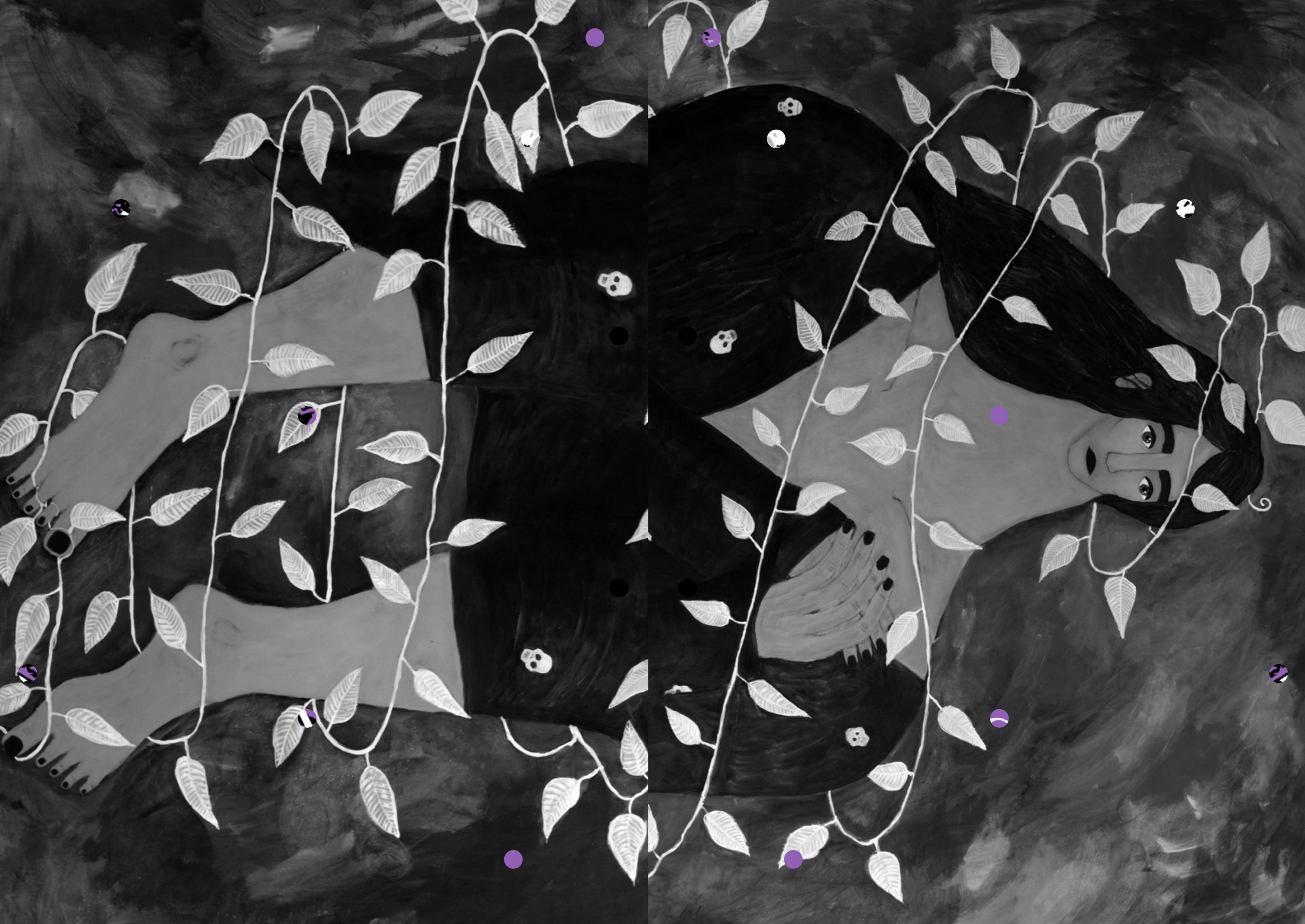

I started by asking whether women are monsters. If the answer is yes, it is because the monstrous aspects of women is that they, or we, are eliminated from the experience of being human. Science on humanity, on nature, and on gender has formed part of the act of experiencing the gender of being human.

Eliminating not just women but people from humanity have regressed to something close to animal status geographically; or claims that certain peoples classifications of people based on race, gender, and ethnicity live in different ways than those because they make them animal-like. Carrying is excluded from the political community. (Potential) motherhood prescribes them breast-feeding, make mothers of and caring, including breastfeeding, motherhood women, make them animal-like. Carrying is excluded what, then, if we apply the assumption that this dehumanization of women should not be altered? What, if we do not want those people of certain races, those who were colonized, and others who have not been allocated human qualities and rights to fit into civilization as we know it? What if we, instead of assimilating women and other classes as monsters, embrace the dehumanization, the animal-like, the uncivilized, and the monstrous? What if we instead of assimilating women and other classes as uniqueeness as masters, bringing us back to community felling and co-existence with non-human species.

This line of perception could show us the way—not to take on board the fact of being companion species to ourselves and each other, along with both non-human animals and dehumanized humans but to embrace it and project deformation as non-humans but to embrace it and

cyborgs, prosthetic beings, half of one and half of the animals together. Let's be horses, dogs, bacteria, be animals together. Let's be human beings. Let's all be together, or nothing.

In the pictures by Ida Sønder Thorhauge, I see the company species: not Donna embracing of one of humanity's oldest

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

In the pictures by Ida Sønder Thorhauge, I see the company species: not Donna

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Horses have symbolized classical ideas of Haraway's dog, but horses.

Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

Vitality, movement, and strength, and were formerly in their queer positions relative to gender: Who's Thorhauge lets the gender in the red horse? Ida Sønder disclosing the gender in the woman or the riding whom? Who is central here: the woman or the viewer and are roguish, innocent, almost feminine Thorhauge's horse is different. Her horses look back were formerly instrumentализed in early warfare.

NIGHT

Ida Sønder Thorhauge & Nanna Friis
Conversation between

(Nanna Friis)

Ida Sønder Thorhauge

My materials are about pictures, narratives, and
invented narratives. Butterflies, flowers, long hair,
and carmine glitters that society, for a very
long time, has associated with femininity. But they
are also universal, belonging to everyone and,thankfully,
we're seeing the normative categories being increased
dissolved. Gender is a spectrum and society is badly
between two extremes. As I see it, the works
of femininity and masculinity to blur the boundaries
in need of more caring attitudes. Somehow, it makes
exist in a nuanced field: even if the figures, at first sight,
represent the two extremes, their bodies are complex;
their bones, making them at once powerful and frail. Their
shoulders recall strength, and in several works
broad shoulders recollect vulnerability to soft, upper bodies oscillate between soft,
round shapes and flat, muscular chests. It
goes without saying that when I reproduce
clichéd motifs and pictures, I also reproduce
certain problematic issues. But this situation also
suggests some thing else: for example, that I
to emotions such as loneliness, anxiety, desperation,
woman pain, can engage with paintings relating
ideently search, and solidify a body, and lock inside a
body. The broad shoulders suggesting helping
mascularity are cultural constructs and deep down I'd
want them abolished to eliminate the idea of gender.

Storm Is Breathing, I think that ideas on femininity and
to reinforce a sense of anxiety or shock in the work A
body, The broad shoulders suggesting helping
ideently search, and solidify a body, and lock inside a
body. The broad shoulders suggesting helping
mascularity are cultural constructs and deep down I'd
want them abolished to eliminate the idea of gender.
Unknown Future, What fascinates me
in work Sun and Moon or *Throwing Thwarrds* an
afflicts me when I'm painting. The encounter with the
activity striving for, nor is it the only mental state that
constantly on the go. Loneliness isn't something I'm
degrade of self-carriage, especially at a time when we're
I find that contentment and slowness offer me a
direction the paintings should take as major decisions.
be lonely, and I experience the choices about which
the painting and, partly, because the processes can
immerse myself and to concentrate on getting into
emerging partly because I need peace to be able to
loneliness is, in itself, a way of caring. The painting
process is, undoubtedly, associated with loneliness.
You could say, perhaps, that giving space to show
(IST)

which may be outside your control?
consequence of the slowness of the working process,
embodied in the figures? Or is it perhaps rather a
condition for your own immersion and presence
you strive for in your practice, a kind of essential
side by side in your paintings. Is loneliness something
both states of mind—along with many others—exist
to accept care? Having said that, it makes sense that
difficult to give care? That it's hard for a lonely person
incomparable. Is it possible that lonely people find it
see loneliness and caring as opposites or, at least, as
is also of interest in this context. In many ways, I
realities. Your own loneliness when creating the works
recognizable settings offer some kind of alternative
help you readily recognize two states of mind actually
the same coin. Perhaps the two states of mind actually
distinguishable and things left unsaid are two sides of
when you try to recall them when awake. Perhaps
of the kind of flickering logic of dreams—especially
blurred realities of the works. It's a flickering reminiscent
control is replaced, in a nice way, by affection for the
lose sight of their situations and figures. A sense of
time and again when I look at your pictures that I
per se embody haunting conundrums. It happens
nights and inscrutable facial expressions may always
paintings as undramatic, their mystique perhaps
dramas are implicit in a motif and a world that is not
overtly dramatic. Conversely, I don't perceive your
pressence in a painting seems, in many ways, both
obvious and extrêmely pleasant. The fact is that other,
unendings, as indicated by the exhibition title, Between
Eternity and Time.

about, notice. Perhaps one will discover,
disconsolate and sad elements—perhaps because
they confront us with existential questions. The
transformation and dilemmas of the figures point the
longer back at us. Their narrative incorporates the
realization that time is passing while also seeming
unending. As indicated by the exhibition title, Between
Eternity and Time.

becomes a space facilitating in-depth dialogue and
of close visual artists, so, in that sense, the workspace
frustration. I also share my processes with a handful
may emerge when I paint: joy, calmness, enthusiasm,
and opens up new possibilities. Many other feelings
funny, because it takes a different approach
it's familiar or surprising, perhaps even
canvases can be safe and secure because
figures I experience once they emerge on the
afflicts me when I'm painting. The encounter with the
activity striving for, nor is it the only mental state that
constantly on the go. Loneliness isn't something I'm
degrade of self-carriage, especially at a time when we're
I find that contentment and slowness offer me a
direction the paintings should take as major decisions.
be lonely, and I experience the choices about which
the painting and, partly, because the processes can
immerse myself and to concentrate on getting into
emerging partly because I need peace to be able to
loneliness is, in itself, a way of caring. The painting
process is, undoubtedly, associated with loneliness.
You could say, perhaps, that giving space to show
(IST)

Copy editing: Susannah Worth
Text: Nazila Kivi, Ida Sønder Thorhauge, Nanna Friis
Editor: Nanna Friis
Translation: Charlotte Lund, Nanna Friis
Translation: Ida Sønder Thorhauge
Copy editing: Susannah Worth
Text: Nazila Kivi, Ida Sønder Thorhauge, Nanna Friis
Editor: Nanna Friis
Printed in edition of 250 copies
Images: Courtesy of the artist and Anders Sune Berg

It's nice to imagine the language of
silences with the figures, a sense of a
specific existence.
in the
about, notice. Perhaps one will discover,
disconsolate and sad elements—perhaps because
they confront us with existential questions. The
transformation and dilemmas of the figures point the
longer back at us. Their narrative incorporates the
realization that time is passing while also seeming
unending. As indicated by the exhibition title, Between
Eternity and Time.

detail; something to wonder about or enjoy, dream
silences allows you to discover the unsaid, an arcticizing
wind and this tells you that it's an outdoor scene. The
background because the figure's hair is blowing in the
the painting process, I removed some trees from the
little I needed to articulate. For example, during
some of these paintings was just how
work Sun and Moon or *Throwing Thwarrds* an
afflicts me when I'm painting. The encounter with the
activity striving for, nor is it the only mental state that
constantly on the go. Loneliness isn't something I'm
degrade of self-carriage, especially at a time when we're
I find that contentment and slowness offer me a
direction the paintings should take as major decisions.
be lonely, and I experience the choices about which
the painting and, partly, because the processes can
immerse myself and to concentrate on getting into
emerging partly because I need peace to be able to
loneliness is, in itself, a way of caring. The painting
process is, undoubtedly, associated with loneliness.
You could say, perhaps, that giving space to show
(IST)

which may be outside your control?
consequence of the slowness of the working process,
embodied in the figures? Or is it perhaps rather a
condition for your own immersion and presence
you strive for in your practice, a kind of essential
side by side in your paintings. Is loneliness something
both states of mind—along with many others—exist
to accept care? Having said that, it makes sense that
difficult to give care? That it's hard for a lonely person
incomparable. Is it possible that lonely people find it
see loneliness and caring as opposites or, at least, as
is also of interest in this context. In many ways, I
realities. Your own loneliness when creating the works
recognizable settings offer some kind of alternative
help you readily recognize two states of mind actually
the same coin. Perhaps the two states of mind actually
distinguishable and things left unsaid are two sides of
when you try to recall them when awake. Perhaps
of the kind of flickering logic of dreams—especially
blurred realities of the works. It's a flickering reminiscent
control is replaced, in a nice way, by affection for the
lose sight of their situations and figures. A sense of
time and again when I look at your pictures that I
per se embody haunting conundrums. It happens
nights and inscrutable facial expressions may always
paintings as undramatic, their mystique perhaps
dramas are implicit in a motif and a world that is not
overtly dramatic. Conversely, I don't perceive your
pressence in a painting seems, in many ways, both
obvious and extrêmely pleasant. The fact is that other,
unending. As indicated by the exhibition title, Between
Eternity and Time.

It's nice to imagine the language of
silences with the figures, a sense of a
specific existence.
in the
about, notice. Perhaps one will discover,
disconsolate and sad elements—perhaps because
they confront us with existential questions. The
transformation and dilemmas of the figures point the
longer back at us. Their narrative incorporates the
realization that time is passing while also seeming
unending. As indicated by the exhibition title, Between
Eternity and Time.

Intrum Director, (O-O)VERGADEN
Aukje Leopoule Ravin

essentially - a dream of an exhibition.
thank you to Ida Sønder Thorhauge for the inspiring
to Ida Sønder Thorhauge for the inspiring a sincere
and, last but also essentially first, a sincere thank you
big and warm thank you to the entire Overgaden team
for the elaborate conversation with Ida. As always, a
creation of other ridiculous beings, and to Nanna Friis
Sønder Thorhauge's world of images
thought-provoking essay approaching Ida
at fault. Special thanks goes to Nazila Kaji for her
Kir and Miguel Herwass Gomez, our graphic designers
editor Nanna Friis, alongside dedicated work by Freja
and the creative and editorial oversight of Overgaden's
to generous support from the Augustinus Foundation
This publication series has been made possible thanks
the artistic expressions and the expanded surrounding
conversation—to travel as far as possible.

Each edition in the series will be published both
with an additional full batch of documentation images
its cover—and as a free-to-download PDF version,
in print—with a special, grand fold-out poster as
part of O-Overgaden's new ventures, this
publications is one of the first in a monographic series
published in relation to Overgaden's solo exhibitions
from 2021 onwards. In its essence, this series focuses
on new voices in the Danish art scene and on elevating
these into a broader conversation and a larger
followership.

When you're standing face to face with Ida Sønder
Thorhauge's large, colorful paintings you are offered
a key to another world; a dynamic and transitory world
where the tenderness, strength, and rebellion of
the figures prompt a new existentialism for AD 2021—a
magmatic universe, in which the fluid identities of
love, grief, and care are in focus. It is a wonderfully
form of being in a world where essences of fragility,
the figures insist on an enlightened world behind
the symbol-heavy pictorial language fundamenteal
re-thinkings can unveil themselves. Gazes directed
at these androgynous bodies seemingly belong to the
bodies themselves. The horses are peculiar beings
rather than war animals.
Formal mythologies of figurative painting are
punctuated in Ida Sønder Thorhauge's work because
she applies them with her eyes wide open. To
be a female painter is to battle an art history
that is always already dominated by men, but
she creates a scale of paintings with archaic motifs and
so reclaims a representation that rarely sprouts from
Paints herself up against it, and makes it her own. She
they can be revised.

(O-O)OVERGADEN
Overgaden neden vandet 17, 1414 København K,
overgaden.org

Ida Sønder Thorhauge
Between Eternity and Time
Exhibition period: 13.08.2021 – 10.10.2021

ISBN: 978-87-990772-7-4
EAN: 9788799077274

• Between Eternity and Time •

FORWORD